

Jaarverslag 2021

1. Inleiding

Opnieuw een bijzonder jaar, waarin de wereldwijde Covid-pandemie ook voor onze stichting betekende dat wij veel activiteiten niet konden, of in aangepaste vorm moesten uitvoeren. Vele geplande gastcolleges werden afgezegd of uitgesteld, omdat fysiek onderwijs in sommige perioden op veel scholen geen doorgang kon vinden.

Maar gelukkig kon het Nash Dom kamp dit jaar wel doorgaan, met de nodige coronavoorzorgsmaatregelen. Na de zomervakantie kwamen een aantal activiteiten weer op gang en konden we in september onze uitgestelde speldag houden naar aanleiding van ons jaarboek "Wie zelf niet speelt begrijpt er niets van".

Begin oktober was de Israelische acteur Amichai Pardo in ons land en konden we in samenwerking met de stichting Rainbow en Hogeschool Inholland de thatervoorstelling "Tien lucifersdoosjes, naar het verhaal van Janusz Korczak" door laten gaan.

Op 13 november kon ook onze Korczakdag die we samen met het Kinderrechtencollectief organiseerden, in het Kinderrechtenhuis in Leiden nog net doorgaan. Direct na deze dag werd opnieuw een lockdown afgekondigd.

Ondanks alle beperkingen heeft de stichting (die geheel bestaat uit vrijwilligers) in 2021 toch nog diverse activiteiten kunnen organiseren.

2. Bestuur en organisatie

In 1982 werd de Janusz Korczak Stichting opgericht. Doel: het verspreiden en levend houden van het gedachtegoed van Janusz Korczak en het opkomen voor de rechten van het kind.

Sinds die tijd zijn we er steeds meer in geslaagd om de pedagogiek van Korczak een plaats te geven binnen vele pedagogische opleidingen: op pabo's, lerarenopleidingen, opleidingen voor pedagogisch medewerkers in kinderopvang, jeugdzorg e.d. Door de uitgave van diverse boeken van en over Janusz Korczak in het Nederlands, de organisatie van conferenties en het geven van gastcolleges, workshops en trainingen is de naam van Korczak niet meer weg te denken uit de Nederlandse pedagogische wereld. Helaas konden we dit jaar nog niet de Korczakprijs uitreiken omdat we niet in staat waren de genomineerde organisaties persoonlijk te bezoeken.

In 2020 werd het bestuur van de stichting gevormd door: Arie de Bruin (voorzitter), Paul Boersma (penningmeester), Anouk Brink, Barbara de Kort, Frans van Kruining, Els van der Luit, Hans Notten, en Math Partouns. Theo Cappon is erelid en adviseur van het bestuur.

Het bestuur vergaderde in 2021 vijfmaal: twee maal konden we fysiek bij elkaar komen; bij de overige bijeenkomsten vergaderden we via TEAMS.

Daarnaast werd regelmatig in kleiner verband overlegd tussen bestuursleden en leden van werkgroepen i.v.m. de voorbereiding en uitvoering van verschillende activiteiten.

Diverse werkgroepen zijn actief geweest in 2021: werkgroep Nash Dom, werkgroep Regionale Activiteiten Zuid-Limburg, werkgroep Kring Amsterdam, werkgroep kring Rijnmond, werkgroep Jaarboek, werkgroep Speldag, werkgroep Conferentie.

De Stichting heeft digitaal deelgenomen aan de vergaderingen van: Alliance for Childhood Europe (werkgroep Kinderrechten Europees Parlement): Helma Brouwers vertegenwoordigde ons hier. Ook het overleg met IKA (Internationale Korczak Associatie) was dit jaar digitaal.

Het postadres van de stichting is: Hallincqulaan 23, 3311 SC Dordrecht. (tel. 078 - 6144371)
Mailadres: info@korczak.nl; website: www.korczak.nl
De vaste vergaderplek is: Amsteldijk 157, 1079 LH Amsterdam

De Janusz Korczak Stichting heeft de ANBI status nr.: 816768067

ANBI-gegevens zijn verder te vinden op onze website: <http://korczak.nl/stichting/ANBI>

3. Overzicht van de activiteiten in 2021

Ondanks alle beperkingen hebben we dankzij de medewerking van vrijwilligers ook dit jaar weer diverse activiteiten kunnen uitvoeren en daarmee het gedachtegoed van Janusz Korczak en de Rechten van het Kind onder de aandacht kunnen brengen.

Een overzicht van de belangrijkste activiteiten:

Website

Onze website wordt regelmatig bijgehouden met actualiteiten en nieuwe informatie. Momenteel hebben we een gemiddeld bezoekersaantal van ruim 40 per dag; dat betekent dat de website in een jaar tijd ruim 15.000 is bezocht.

Kijk op www.korczak.nl

Korczak-conferentie

In samenwerking met het Kinderrechtencollectief (zie: <https://www.kinderrechten.nl/>) organiseerden wij op 13 november in het Kinderrechtenhuis te Leiden een conferentie met het thema "Al hebben wij geen stemrecht, we hebben wel een stem". Met medewerking van diverse organisaties (w.o. LAKS, De Kindercorrespondent, stichting Kindbehartiger, stichting Improbattle) hebben we met jongeren workshops en activiteiten verzorgd rond Kinder- en Jongerenparticipatie. Het was een geslaagde druk bezochte dag, die gelukkig nog net fysiek kon plaatsvinden voor de lockdown die op 14 november inging.

Gastcolleges en workshops

Ondanks vele beperkingen hebben we toch nog een aantal gastcolleges en workshops kunnen verzorgen op Hogeschool Inholland (Dordrecht en Rotterdam) en bij de Fontys Hogeschool. Enkele gastcolleges werden digitaal verzorgd.

Ook werden nog enkele inleidingen verzorgd bij organisaties voor onderwijs, kinderopvang: o.m. in Papendrecht, Amsterdam, Rotterdam. Helaas werd een aantal afspraken dit jaar gecancelled i.v.m. de corona-beperkingen.

Studenten van MBO's, Pabo's en universitaire opleidingen werden op weg geholpen door het verstrekken van gerichte informatie over de pedagogiek van Janusz Korczak n.a.v. hun vragen.

Jaarboek 2021

Ons Jaarboek "Wie zelf niet speelt begrijpt er niets van" werd in mei 2021 uitgegeven bij Levendig Uitgever. Een boek vol artikelen en ideeën over Spelen.

Activiteitendag

Naar aanleiding van de uitgave van het Jaarboek werd door onze stichting op 26 september een speciale Spel/Activiteitendag georganiseerd in Het Klimbos te Leidschendam. Mede door het prachtige weer werd dit een zeer geslaagde druk bezochte dag.

Theatervoorstelling

In samenwerking met de stichting Rainbow <https://www.stichting-rainbow.org> en de pabo van Inholland Rotterdam hebben we op 4 oktober 2021 een theatervoorstelling voor kinderen en volwassenen georganiseerd. De Israelische acteur Amichai Pardo verzorgde de voorstelling "Tien Luciferdoosjes (naar het verhaal van Janusz Korczak). Leerlingen van een Rotterdamse basisschool en een volle zaal met belangstellenden zagen een bijzondere voorstelling waarbij de persoon van Korczak bijna letterlijk tot leven kwam.

Dezelfde voorstelling is door Amichai Pardo ook gegeven in Amsterdam en Den Haag. In het kader hiervan hebben we gastlessen en lezingen over Janusz Korczak kunnen verzorgen in SG Maimonides en bij de Liberale Joodse Gemeente in Amsterdam.

Kinderrechtencollectief

Sinds 1 januari 2021 zijn wij officieel partner geworden van het Kinderrechtencollectief in Nederland, de overkoepelende organisatie in Nederland van allerlei organisaties die zich inzetten voor de Rechten van het Kind. Dit heeft er toe geleid dat wij hierdoor ons netwerk aanzienlijk hebben kunnen uitbreiden en dat wij i.s.m. het Kinderrechtencollectief onze Korczakdag hebben georganiseerd in het Kinderrechtenhuis te Leiden.

Korczak-kringen

De Korczakkringen in Rotterdam en Amsterdam hebben dit jaar beide enkele malen een bijeenkomst georganiseerd, maar dat lukte niet fysiek. De laatste bijeenkomsten werden als Zoom-meeting gehouden.

Korczakprijs

Helaas kon de jury van de Janusz Korczakprijs 2021 dit jaar niet fysiek op onderzoek bij de aangemelde organisaties. Wel is inmiddels op papier een selectie gemaakt. De genomineerden zullen (afhankelijk van de corona-maatregelen) in de eerste helft van 2022 worden bezocht, waarna de prijs in een later stadium zal worden uitgereikt.

Nash Dom

Gelukkig konden we dit jaar het Nash Dom kamp weer houden. Ruim vijftig kinderen en twintig begeleiders hadden samen een onvergetelijke vakantieweek, pedagogisch geheel in de geest van Janusz Korczak: aandacht voor kinderrechten, grote inbreng van de kinderen door participatie op vele terreinen. Vele vrijwilligers en donoren hebben het kamp mogelijk gemaakt, ook voor kinderen wiens ouders dit financieel niet kunnen dragen.

We konden dit jaar het speciale jubileumboek "Nash Dom, de tijd van je leven" presenteren n.a.v. 12,5 jaar Nash Dom kampen in Nederland. Hierin wordt prachtig zichtbaar hoe de kampen worden georganiseerd, en wat dit voor kinderen kan betekenen.

Project Joods Kindermonument

In Rotterdam werd medewerking verleend aan de uitvoering van het onderwijsproject "Je hoort op onze school" over de Jodenvervolging in Rotterdam. Dit project is met medewerking van de Stichting Joods Kindermonument dit jaar ook tijdens de Zomerschool in Rotterdam uitgevoerd, waarbij werd samengewerkt met het Verhalenhuis Belvédère in Rotterdam.

Tijdens de jaarlijkse herdenking van de Holocaust bij het monument Loods 24/Joods Kindermonument in Rotterdam hield Arie de Bruin als voorzitter van de Janusz Korczak Stichting een toespraak.

Zin in Leven

Hans Notten neemt namens de Stichting in Limburg deel aan het project Zin in Leven, een speciaal preventieproject over depressie bij jongeren.

Musical Code Rood

In samenwerking met uitgeverij Kwintessens hebben we meegewerkt aan de ontwikkeling van een musical voor groep 8, waarin de ideeën van Korczak een belangrijke plaats krijgen. Ter voorbereiding van deze musical zijn vijf lessen ontwikkeld over Korczak en de kinderrechten. De musical is in 2021 aan de scholen aangeboden en ruim vijftig maal op diverse scholen uitgevoerd. Op de site van Kwintessens is informatie te vinden: <https://eindmusical-code-rood.nl>

Alliance for Childhood

De stichting was ook dit jaar weer actief in de Alliance for Childhood Europe ("Working Group on the Quality of Childhood at the European Parliament" QOC). Namens de Stichting neemt Helma Brouwers deel aan de bijeenkomsten (deels via ZOOM) van the Alliance for Childhood. Diverse Europese organisaties die zich inzetten voor de rechten van het kind zijn hier vertegenwoordigd en regelmatig worden de standpunten ingebracht in het Europese Parlement. Helma Brouwers is namens de Alliance tevens lid van de werkgroep van de Europese Commissie voor ECEC (Early Childhood Education and Care). Onze stichting vertegenwoordigt hiermee tevens de International Korczak Association (IKA).

Meer info te vinden op: <http://www.allianceforchildhood.eu>.

Projeta Anchieta Grajau in Sao Paulo

Ook dit jaar hebben we het dit project in Sao Paulo weer kunnen ondersteunen door een speciale gift van de familie Megens. Dit project in de sloppenwijken van Sao Paulo is een initiatief van onze zusterorganisatie in Brazilië en helpt kinderen en jongeren door het organiseren van onderwijs en een voedselprogramma.

Internationale activiteiten en IKA

De IKA-vergadering werd dit jaar digitaal gehouden met vertegenwoordigers van alle Korczak-organisaties wereldwijd. Wij deelden de gezamenlijke zorgen rond Covid en namens kennis van de activiteiten die ondanks alle beperkingen toch georganiseerd waren in de verschillende landen. Ook deelden wij onze zorgen rond de positie van kinderen in de bezette Palestijnse gebieden van en de moeilijk positie van Defence for Children aldaar.

We werkten mee aan totstandkoming van een digitale conferentie over "The School of Life" I door de Universiteit van Tel Aviv: zie <http://www.school-of-life.org>

We werkten dit jaar opnieuw mee in een online brainstormgroep van Skoly Dialogu in Polen. Met andere partners (Korczak stichting Polen, IKA, International Janusz Korczak Akademie Germany, Anne Frank Stichting en De Vreedzame School) wordt nagedacht over de mogelijkheden om het programma van de Vreedzame School ook in enkele andere Europese landen te implementeren en zo een bijdrage te leveren aan 'civil democracy education' in Europa.

Op initiatief van onze Canadese zusterorganisatie (<https://www.januszkorczak.ca>) wordt in samenwerking met de Universiteiten van Warschau en British Columbia een digitaal archief opgezet over Janusz Korczak, en alles wat wereldwijd over hem en zijn werk wordt gepubliceerd. Wij werken hier ook aan mee.

Publicaties

- * Ons Jaarboek 2021: "Wie zelf niet speelt begrijpt er niets van" (redactie Anouk Brink, Els van der Luit); uitgever Levendig: <https://levendiguitgever.nl/>
- * Het Jubileumboek "Nash Dom, de tijd van je leven" werd uitgegeven ter gelegenheid van 12,5 jaar Nash Dom kampen in Nederland
- * er is een artikel geschreven voor "A School of Life for the 21st Century", een uitgave in samenwerking met IKA (International Korczak Association). Dit is opgenomen op de website van School of Life
- * we hebben meegewerkt aan "Onderwijstijd" Praktijkblad voor innovatie in School (jrg. 1 nr. 4)
- * we hebben meegewerkt aan "Van Twaalf tot Achttien", vakblad voor voortgezet onderwijs, jrg. 31, oktober 2021
- * de verkoop van literatuur van en over Janusz Korczak vond plaats via boekentafels bij studiedagen en conferenties, alsmede via rechtstreekse bestellingen;
- * het DIGI Korczak Bulletin werd dit jaar vijfmaal uitgegeven en is via de mail aan de leden/donateurs toegezonden. Het bulletin werd ook aan onze relaties verzonden en bereikte daarmee een oplage van ruim 1200;
- * de introductiefilm is op diverse plaatsen vertoond. De film is te zien op <https://www.youtube.com/watch?v=3dMkTxfpCHY>, en is op Youtube al ruim 4200 keer bekeken.

4. Financieel jaarverslag 2021

zie bijlage

5. Plannen voor 2022

Onze huidige werkzaamheden zullen met hernieuwde inzet en inspiratie worden voortgezet in het nieuwe jaar. De volgende activiteiten staan in de planning:

- er zal een nieuw beleidsplan voor de periode van 2022 - 2026 gemaakt worden;
- in augustus zal voor de dertiende keer een Nash Dom kamp worden georganiseerd;
- we zullen actie ondernemen om de relaties met pedagogische opleidingen verder te verstevigen, o.m. door het aanbieden van gastcolleges en lezingen, ondersteuning van studenten etc.
- er zullen verdere mogelijkheden worden uitgewerkt om onze activiteiten ook via de sociale media onder de aandacht te brengen van leraren, ouders en andere opvoeders;
- vanzelfsprekend hopen we weer vele lezingen, gastcolleges en workshops te kunnen verzorgen;
- de Korczakkringen in Rijnmond en Amsterdam zullen hun activiteiten voortzetten; we hopen naast de bestaande Korczakkringen in meer plaatsen in het land dergelijke kringen te kunnen starten met hulp van actieve leden buiten de Randstad.
- we zullen dit jaar weer een dagconferentie organiseren voor onze leden en andere belangstellenden;
- we hopen een jaarboek uit te geven rond Passend Onderwijs
- de stichting zal door Helma Brouwers vertegenwoordigd worden bij The Alliance for Childhood European Network Group in Brussel;
- in Limburg zal Hans Notten namens onze stichting participeren in de werkgroep Z.I.L-Limburg (Zin in Leven)
- de stichting is aangesloten bij IKA (International Korczak Association); Arie de Bruin zal de contacten onderhouden
- wij zijn actief betrokken bij de ontwikkeling van een uitwisselingsproject Szkoly Dialogue tussen scholen in Polen, Duitsland en Nederland. Het in Nederland ontwikkeld programma van De Vreedzame School is een belangrijk onderdeel van het project;
- de Janusz Korczakprijs zal dit jaar uitgereikt worden; dat is een jaar later dan in het reguliere tweejaarlijkse patroon; de Janusz Korczak Scriptieprijs zullen we nu ook een jaar opschuiven

- namens de stichting zal Arie de Bruin actief betrokken blijven bij de onderwijswerkgroep van de stichting Loods24/Joods Kindermonument in Rotterdam;
- de nieuwe mobiele tentoonstelling over het leven en werk van Korczak en de actuele betekenis voor onderwijs en opvoeding, wordt (gratis) verhuurd aan scholen, bibliotheken etc.. We zullen hier actief reclame voor maken.
- Het Korczak Bulletin zal zes keer in dit jaar verschijnen.

Aldus vastgesteld tijdens de bestuursvergadering van 4 april 2022

Arie de Bruin
(voorzitter Janusz Korczak Stichting)

Ten slotte

Wil

Leer de kinderen
als het even stil is
dat er goddank geen verschil is
tussen wij en zij en hij en mij
niet die vreemde
niet die vijand
die ontheemde is ook iemand
die kan lachen
die kan huilen
die voor oorlog ook wil schuilen

leer hen
dat de wereld klein is
dat die andere pijn ook pijn is
dat de wereld mooi en groot is
dat elk bloed toch altijd rood is
dat de liefde ons verlost
en dat dat helemaal niks kost.

Leer de kinderen als het stil is
dat er goddank geen verschil is
als er maar een wil is...

22 februari 2022
arie de bruin

UIT: Jeugdjournaal

Kinderen in Oekraïne krijgen les over wapens en oorlog